

Tallinna Gümnaasiumi raamatukogu

1631. aastal asutatud Tallinna Gümnaasium on vanim keskkool Eestis. Aegade jooksul on see kool kandnud erinevaid nimesid, nagu Rootsi Kuninglik Gümnaasium, Kubermangugümnaasium, Keiser Nikolai I Gümnaasium, Tallinna I Keskkool. Praegu kannab kool taas oma asutaja Gustav Adolphi nime.

Gümnaasiumi raamatukogule pandi alus juba 17. sajandi II poolel. Esialgu oli trükiste valik ilmselt küllaltki juhuslik, sest raamatukogu täienes põhiliselt annetuste varal. 18. sajandil loodi annetustes süsteem: iga ametisse astuv professor pidi kinkima raamatukogule raamatu, iga ülemklassi jõudnud õpilane annetama rubla raamatukogu tarbeks. Tehti muidugi ka suuremaid annetusi ja jäeti pärandusi. 1802. aastal määras raad raamatukogule trükiste ostmiseks eraldi summa.

19. sajandil sai ametisse palgaline raamatukoguhoidja. Neist tuntumad on ajaloolane ja pedagoog, Tallinna kubermangugümnaasiumi õpetaja Johann Conrad Philipp Willigerod (1779–1848) ning ajaloolane, kirja- ja keeleteaduse, suure eesti-saksa sõnaraamatu autor akadeemik Ferdinand Johann Wiedemann (1805–1887).

1900. aastal anti välja raamatukogu trükikataloog, mis kirjeldab 8615 trükist. Süstemaatiline liigitus kataloogis näitab, et raamatuid on pea kõigilt elualadelt, eriti rikkalikult keeleteadusest, teoloogiast, filosoofiast ja ajaloost, kuid ei puudu ka täppisteadused. Eraldi on välja toodud *Baltica* ja *Revaliensia*.

Kahjuks ei säilitatud seda väärtuslikku kogu tervikuna. Juba 1920. aastatel anti vanimaid Tallinna Gümnaasiumi raamatuid üle Tartu Ülikooli Raamatukogule. 1938. aastal läks suur osa Tallinna Keskraamatukogu valdusse, kus need võeti arhiivraamatukogu koosseisu. 1951. aastal anti Tallinna Keskraamatukogu arhiivraamatukogu raamatud üle Eesti NSV Riiklikule Avalikule Raamatukogule. Neid leidub ka Tallinna Ülikooli Akadeemilises Raamatukogus.